

OBRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek slovenskega obrtništva.

»Obrtni Vestnik«

izhaja
mesečno dvakrat, in sicer:
vsakega 1. in 15. v mesecu
ter stane čeloletno . . . K 12
polletno . . . » 6
posamezna številka . . . » 1

Oficijelno glasilo „Dež. zveze kranjskih obrtnih zadrug v Ljubljani“
in „Zveze južnoštajerskih obrtnih zadrug“ s sedežem v Laškem trgu
in slovenskih obrtnih društev.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.
Ponatis dovoljen le z navedbo vira.

Cene inseratov:

$\frac{1}{32}$ strani pri enkratni objavi
K 6, pri večkratnih objavah
primeren popust.
Za male objave enostopna
petitvrsta K 1.

Uredništvo in upravnništvo:
Ljubljana, Dunajska cesta 20

II. letnik

V Ljubljani, 1. junija 1919.

Štev. 5.

Nekaj v pojasnilo.

V Ljubljani je začel izhajati še drugi obrtno-strokovni list. Z veseljem bi pozdravili novega tovariša, ker, kar se stori v prosep in razvoj obrtnega stanu, je pozdrava vredno, ali ta naš novi tovariš je takoj v prvi številki povedal, da je v prvi vrsti strankarski list, mu je stranka prvo in potem še le obrt.

Pravi, da ne mara več trpeti da bi nasprotno stranke pod pretvezo nepolitičnih obrtnih društev, zadrug in korporacij odtujevale naše obrtnike in jih s to vabo pridobivale za svoje strankarske namene. Na drugi strani zopet pravi, da se ne dajte preslepiti tistim, ki prihajajo med vas govoreč o nepolitični organizaciji z namenom, da vas pritegnejo na svojo stran, da boste s svojimi glasovi podpirali njihove kapitalistične težnje.

Tovariši! poznate naše delo, katero vršimo že več let in smo dosegli do sedaj že lepe vspehe za naš obrtni stan. Ali smo vas kedaj vabili v katero stranko, smo vas hoteli kedaj zvabiti kam? Ali smatrate naše delo za slepitev, za vabo, da bi vi podpirali s svojimi glasovi naše kapitalistične težnje! Noben naš tovariš, ki ima količkaj poštenega čuta v sebi, ne more kaj takega trdit!

Prijatelji! Obrtniku se pač ne more očitati kapitalističnih teženj, ker smo skoraj vsi reveži. Naš kapital obstoji večinoma v naši obrtni sposobnosti, naši podjetnosti in naših delavnih rokah. Svojo skromno glavnico bi si radi ohranili, s svojim težkim delom si hočemo pridobivati toliko sredstev, da lahko živimo človeka dostojno življenje. Če gospodje okoli novega tovariša smatrajo te naše skromne težnje za kapitalistične, potem tovariši, je pa vsak berač kapitalist.

Gospodje! Ne zanašajte semena nesloge in razdora v obrtniške vrste, ne skrunite obrtnega stanu s strankarskimi hujskarijami, ne uničujte sloge v obrtni organizaciji, da ne povzročite tiste škode, katero je trpel slovenski narod vsled strankarskih bojev. Prepirali ste se med seboj, a narodni sovražnik je pridobival tal na vseh koncih naše slovenske domovine. Zanimarjali ste obmejne kraje in naše narodne meje, da ste se doma obmetavali medsebojno z blatom!

Mi hočemo delovati po vzgledu naših tržaških Slovencev, kateri so s svojo edinostjo dosegali krasne uspehe, katerih ni mogla prepričati ne avstrijska policijska pest, ne italijanska lokavost.

Gospodje! Če hočete uganjati le strankarstvo, sejati razdor in nesoglasje v vrstah obrtnikov, vas pozivljamo: proč roke od našega stanu in naše stanovsko strokovne organizacije, katero smo si ustvarili mi priprosti obrtniki sami brez vsake dohtarske pomoči, in vendar delamo z uspehom!

Gospodje dohtarji, izberite si drugo polje za svoje strankarske eksperimente, naš obrtniški stan pa pustite v miru. Če hočete delati le strokovno, vas vabimo v sodelovanje, če pa hočete vganjati v prvi vrsti strankarstvo, tedaj vas pa ne rabimo.

Osrečevalci sveta.

Pravijo, da nevednost in lahkovernost sta najdražji stvari na svetu. Na račun teh dveh človeških lastnosti žive cele jate izkoriščevalcev, katerim je zrastle gibčen jezik in so si pridobili umetnost, da lahkovernim naslikajo kako reč v krasni luči. Lahkovernost in nevednost je rodila človeštvu že ogromno gorja, njena žetev še ni dokočana, požrla bo še mnogo žrtev. Svetovna vojna je rodila mnogo novih prerokov, ki prihajajo na dan z visokodonečimi gesli in bojnimi klici, prerokujejo prevrat do sedaj veljavnega svetovnega in družabnega reda, a izmučene in iztrdane mase jih rade poslušajo in jim verjamejo.

Prerokujejo nam, da z novim družabnim redom spravijo iz sveta bogastvo in izkoriščanje, siromaštvo in hlapčestvo, postanemo vsi enaki, ne bo ne gospodarja ne hlapca, ne kapitalista, ne proletarca in ni čuda tedaj, če imajo precej poslušalcev, saj bi bilo res lepo na ti zemlji, če bi postalo tako, kakor prerokujejo.

Mnogo se govori o boljšeizmu, komunizmu in drugih takih »izmihih«. Dosedaj smo imeli že toliko »izmov«, da bi z njimi lahko napolnili cel leksikon. Roditelji so jim bili Židje, kakor so Židje spravili na svet sedaj tako oboževan boljšeizem in komunizem. Tako n. pr. je soc.-demokracija njihova hčerka, a sinove, kakor kapitalizem, liberalizem itd. tudi prav dobro poznamo. Če bi prav resno in natančno preizkovali, bi morda zasledili, da so tudi klerikalizem spravili Židje na dneva luč.

Komunizem je sicer precej v modi, toda pri nas nima toliko privržencev kot njegova sorodkinja: socializacija. To obožujejo danes velike mase delavskega ljudstva.

O socializaciji se danes govori na Ruskem, Ogrskem, Bavarskem, v Nemški Avstriji, v Čehoslovaški in tudi pri nas. Ali pri nas smo bolj skromni ker Jugoslavija je kmečka država, imamo malokaj socializirati in kmetu ne smemo priti blizu s tem evangelijem, on je dostopen le za agrarno reformo, katera mu naj prinese mnogo zemlje. Ostala bi nam tedaj le industrija in obrt, ali te pa imamo tako malo in je tako borna, da ne vem, če se bo splačalo spravljati se nad to mršavo stvarco.

Kako bi se naj izvedla ta socializacija, tega njeni oznanjevalci sami ne vedo natančno. V Nemški Avstriji so celo ustanovili urad, ki bi se naj pečal s tem vprašanjem, ali kake smernice in cilja mu niso dali.

Slišimo govoriti le, da zemlja in lastnina mora biti last vseh, vsi ljudje morajo enako delati, pa tudi enako uživati. Delavec ne bo dobival dnine ampak del na dobičku. To je nekako jedro. Misli niso slabe, ali kakor rečeno, razni oznanjevalci si niso na jasnem, kako je izvesti, saj niti natančno ne znajo, kaj hočejo.

Te misli niso nove. Še danes najdemo pri Srbih in Hrvatih zadruga, častitljiv ostanek iz naše narodne preteklosti. Zal, da je teh zadrug vedno manj in bojim se, da jim je svetovna vojna zadala smrtni udarec.

Odpraviti hočejo zasebno lastnino, ta naj postane last vseh. Zemlja naj se podržavi. Tovarniška in druga podjetja se odzamejo sedanjim lastnikom in preidejo v last nastavljenecem. Tega načela so se poprijeli posebno ruski boljševiki.

Z vsemi temi izpremembami pa ne bomo prevrgli družabnega reda, izpremenili bomo le lastnika in nastavljenec od danes bo jutri ravno tako branil pridobljeno lastnino, kot dosedanji lastnik ali delničar. Novi lastniki se bodo trudili, da si pomnože svojo last in prej ali slej bomo zopet tam, kjer smo hoteli nehati. Ali bomo pa vsak hip delili? Kdo bo plačal stroške delitve?

Dokler bo kako podjetje dobičkanosno, bo izgledala stvar lepo. Drugače pa bo, kadar bo izguba. Kedo bo pa to nosil? Vedno se govori le o dobičku, nikoli pa še nisem čital in slišal kaj o izgubi.

Poglejmo si še neko drugo senčno stran. Še sedaj, ko imamo zasebno lastnino, imamo zelo veliko lenuhov in postopačev, ki se preživljajo ne s poštenim in resnim delom, ampak žive na stroške drugih. Ali ne bo takih potem še več, ko bi morali delati za skupnost, ko bodo imeli pravico do enakega dela donosa z drugimi? Če taki sedaj za samega sebe ne delajo, teliko manj bodo potem delali za splošnost, če pa bi jih silila država s strogimi postavami, potem pa itak ne bo svobode, in potem bomo sužnji in podložniki države, kakor so bili naši predniki v prejšnjih vekih grajščakom.

Potem pa imamo tudi žalostne izkušnje z državno upravo. Država je podržavila železnice. Dokler so bile te v privatni upravi, so bile dobičkanosne, (n. pr. Fr. Ferdinandova), kakor hitro pa je prevzela država upravo, pa je šla rakovo pot. Državne železnice vkljub visokim tarifom niso krile svojih potreb. Z državnimi gozdovi ni nič boljše. Če bi ti gozdovi bili v zasebni upravi, bi nesli mnogo več, tako so pa stroški ogromni.

Tudi ne bomo tako hitro pozabili državnega gospodarstva z njegovimi centralami in rekvizicijami. Centrale so bile gnezdo največjega odiranja, v raznih centralah se je goljufalo in kradlo. Konzument je moral

stradati, da so razni lopovi delali »Ehrengeschäfte«. Ogromne množine blaga so se pokvarile, saj se ni nihče zanimal za blago, bilo je pač državna last. Sline se bodo cedile po raznih centralah le tistim, ki so pri tem dobro živeli, vsi drugi bodo veseli, da dobimo zopet reden promet in trgovino, v kateri bode konkurenca tlačila cene.

Gotovo je, da je kapitalizem v pretekli dobi hudo izkoriščal delavca in konzumenta. Opozorjam samo na železni kartel, kateremu je načeloval Kestranek. 40—50% čisti dobiček je krasil vsakoletno bilanco te družbe. In vendar so tega največjega škodljivca narodnega gospodarstva v bivši Avstriji zagovarjali tudi tisti, ki imajo danes najbolj polna usta o komunizmu in socializaciji! Imeli smo pa tudi druge karte, ki so skrbeli za regulacijo produkcije in cen, seveda ne v svojo škodo, pač pa na škodo konzumenta. Redko-kedaj so nastopili današnji klicarji novega reda proti takim združbam.

Pretila nam je v gospodarskem oziru še druga nevarnost. V rokah nekaterih kapitalističnih organizacij se je začela zbirati ogromna množina kapitala. Mogočne banke in bančne skupine so dobivale vedno več industrijskih, trgovskih in drugih podjetij v svoje roke in če bi to združevanje šlo nekaj časa naprej, bi postali v malo letih popolni sužnji v rokah maloštevilnih Židov zbranemu kapitalu. Ta nevarnost je kolikor toliko odstranjena z propadom Avstrije in z novimi državnimi mejami.

Da se izognemo takemu izkoriščanju, da preprečimo tak privaten monopol, moramo preprečiti vsak poizkus takega združevanja le v svrhu izkoriščanja konzumenta. Združevanje in zbiranje kapitala je potrebno v Jugoslaviji, toda to organiziranje in zbiranje kapitala mora imeti namen, nam pridobiti in ohraniti gospodarsko svobodo, ne pa izžemanje konzuma.

Z boljševiški hujskarijami se preprečuje vsako podjetniško gibanje, si pač ne bomo ustvarili lastne industrije in to najbrže hočejo razni mednarodni hujškači, katerim bo na tem, da ostanemo še nadalje hlapci in sužnji nemškega kapitala. Nemška in židovska podjetja se boje za ceno delavno slovensko moč, boje se za slovenskega odjemalca in temu strahu se imamo najbrže zahvaliti za razne preroke in njihove načrte.

Ako si ustvarimo svojo industrijo, mora naša zakonodaja skrbeti zato, da bode tudi delavec vdeležen na podjetju, seveda se naj to zgodi na drugačen način, ne po boljševiško, sicer ne bomo imeli ničesar. Če delavec žrtvuje svoje zdravje in svojo zmožnost za korist in procvit podjetja, mora imeti za to posebno nagrado. Nikakor ne odobravamo, da bi industrija tudi naprej izkoriščala za mezdo, kakor je do sedaj.

Oznanjevalcem novega reda pa svetujemo, naj delavskim masam povedo tudi kaj o dolžnostih. Ne hujskajte samo proti delodajalcu, ne vpijte le o izkoriščanju, o preobitem delu, nego povejte, da od dela živimo, da za dobro in vestno delo zamoremo zahtevati dobro plačo. Ne predstavljajte dela kot največje zlo za delavca, ampak povečujte delo. Kdor z veseljem dela, kdor ne smatra dela za neizogibno zlo, tisti ne bode videl le neprijetne strani dela, ne bode smatral dela za izkoriščanje, bode delal z uspehom. Njegovo delo bo dobro, bo koristno podjetju. Dobro uspevajoče podjetje pa tudi lahko dobro plača svoje sotrudnike.

Ustvariti si hočemo na novo svojo industrijo, osamosvojiti se hočemo na gospodarskem polju, kakor smo se osvojili politično. Sodelujmo vsi, da si ustvarimo res kaj dobrega, a delujmo tudi na to, da bo v naši mladi industriji in obrti vladalo bratsko razmerje med delodajalcem in delojemalcem. Ne hujskajte delavca proti prvemu, ne kažite dela kot grozno zlo, a na drugi strani pa skrbimo vsi za to, da delavstvo ne bo izkoriščano, da bo sovdeleženo na vseh podjetjih. Ako bomo delovali v teh smernicah, bo zavladalo prijetno razmerje, delavstvo pa bo navezano na podjetje in bo tudi z veseljem delalo, ker bo delalo ne samo za podjetje ampak tu za sebe.

Vsem tovarišem!

Kakor Vam je znano, smo ustanovili v Ljubljani Slovensko obrtniško društvo, ki ima namen, združiti ves obrtni stan v močno stanovsko organizacijo, v pospeševanje strokovnih, stanovskih in gospodarskih koristi svojih članov. Dandanes se vse organizira, zato ne sme zaostati obrtniški stan. Med obrtniki tudi vlada veliko zanimanje za organizacijo, tako, da smo do sedaj že lahko ustanovili podružnice v Novem mestu, Škofjiloki, Radovljici itd. Izdajati smo tudi začeli svoje glasilo: Obrtni Vestnik, ki izhaja vsakih 14 dni. Izdati bomo pa morali še marsikatero knjiško in brošuro.

Ker pa razpolaga društvo s sredstvi, ki nikačor ne zadostujejo za tako ogromne izdatke, zato smo sklenili ustanoviti lastno »Obrtno tiskovno zadrugo«, katera bi izdajala in zalagala strokovne knjige, časopise in druge obrtnikom in obrtnim zadrugam potrebne knjige in tiskovine.

Vabimo Vas, da pristopite k tiskovni zadrugi, da se bo razvila v močno gospodarsko organizacijo. Čimveč nas bo, tem močnejši faktor bomo, s katerim bo morala računati javnost. Pridruži se naj vsak samostojen obrtnik. Delež znaša K 100— z enkratnim jamstvom. Vsak tovariš naj vzame po več deležev.

Tovariši obrtniki prejmejo pristopno izjavo in poštno položnico. V kratkem se bo vršil ustanovni občni zbor naše tiskovne zadruge.

Vse tovariše prosimo, da nam pošljejo čimprej pristopnico.

**Slovensko obrtniško društvo
v Ljubljani.**

Eng. Franchetti.

Mojstrske preizkušnje.

Živimo v časih, v katerih velja v naši novi državi več vrst obrtnih redov in danes si nismo še na jasnem ali se naj poslužujemo bivšega avstrijskega ali srbskega obrtnega reda, katera se v bistvu precej razlikujeta. Na bivši madjarski obrtni red se pri nas sploh ne moremo ozirati, ker je za naše razmere nesprejemljiv. Ostala dva pa bo treba zednačiti, iz obeh posneti vse kar je dobrega, kar je slabega ali zastarelega pa izpustiti. Pozvati bo toraj merodajne činitelje, da čimprej prično z zednačenjem obrtnega reda, ki naj bode veljaven za vso našo novo državo Srbov, Hrvatov in Slovencev. Razlika, ki danes obstoji, je prevelika, da bi se moglo in smelo še dolgo odlašati z preosnovo obrtnega reda in pozivljamo že

danes vse naše stanovske tovariše, ki se bavijo in zanimajo za obrtni red, da se prično pripravljati na važno in prepotrebno preosnovo, s katero naj se prične nova doba življenja in s katero naj se prične enakomerno delovanje in zadružno poslovanje. Za danes se hočemo omejiti le na važno določbo srbskega obrtnega reda, ki govori o mojstrskih preizkušnjah. Za dokaz sposobnosti pri nastopu rokodelskega obrta veljajo sledeči predpisi:

a) spričevalo o dovršeni strokovni šoli, v kraljevini Srbski ali v kakih tujih državah, katero minister narodne uprave po zaslišanju industrijske ali obrtne zbornice prizna za pravo veljavno. Za nastop industrijskih podjetij velja spričevalo višjih trgovskih in strokovnih šol, za nastop rokodelskih podjetij pa spričevalo rokodelskih strokovnih šol.

b) mojsterski izpit.

Za ostale proste obrti pa, če prosilec dokaže, da je najmanj šest mesecev delal v dotični obrti.

Obrti puškarji, kovači, dimnikarji, peki, slaščičarji, medičarji, izdelovalci klobas, prekajevalci mesa in brivci morajo polagati mojsterski izpit pred posebno komisijo treh članov, katero določi minister za narodno upravo. V ti komisiji mora biti po en strokovnjak z dovršeno fakulteto in sicer inženjer, arhitekt ali zdravnik. Strojniki in instalaterji elektrotehniških in vodovodnih naprav polagajo izpite pred komisijo strokovnjakov, katero določi minister narodne uprave.

Ostale panoge rokodelskih obrtov, ki so imenovani v § 12. obrtnega reda, polagajo mojstrske izpite pri okrožnih obrtnih upravah ali zadrugah in v mestih, koder se nahaja sodišče prve instance.

Za člane stalnih komisij za mojstrske preizkušnje določi minister za narodno upravo po enega sodnega uradnika, enega učitelja rokodelske ali trgovske šole, če pa takih šol ni, pa dve poljubni zato sposobni osebi, dalje določi okrožna obrtna uprava ali zadruga za vsako stroko rokodelstva po dva priznana samostojna mojstra. Kandidat si pa sme izvoliti v komisijo po enega strokovno zmožnega samostojnega mojstra, ki pa ne sme biti ne v bližnjem ali v daljnem sorodstvu.

K mojstrskemu izpitu se pripusti samo onega, ki je dokazal, da je v obrtu delal najmanj tri leta.

Taksa za polaganje izpita znaša 50 dinarjev. Mojstrski izpiti se polagajo teoretično in praktično. Teoretični izpit obstoji, da kandidat pozna o svoji stroki vse sirovine, iz katerih se izdelujejo predmeti, da pozna, so li predmeti dobre ali slabe kakovosti, kako in od kje se jih dobavlja in njih ceno. Poznati mora vse stroje in motorje, katere se rabi v njegovi stroki, dalje mora znati sestaviti pro-račune, račune in načrte predmetov, ki spadajo v njegovo obrt. Znati mora voditi enostavno knjigovodstvo in poznati vse predpise zakonov odnosno obrtno znanstvo, kakor tudi mere in vrednost denarja tujih držav.

Pri praktičnem izpitu mora kandidat izdelati predmet njegove stroke, ki mu ga določi izpraševalna komisija, katera ga ves čas nadzira.

Minister uprave ima pravico, da po zaslišanju industrijske ali obrtniške zbornice določi za vsako posamezno obrt poseben izpraševalni red mojstrskih preizkušenj.

Ako kandidat misli, da se mu je od strani izpraševalne komisije zgodila kakršna krivica, ima pravico, da se v teku desetih dni pritoži na obrtniško zbornico. Obrtniška zbornica mora v teku 15 dni pritožbo

rešiti in če se je dokazalo, da se je kandidatu zgodila krivica, odrediti drugo komisijo, pri kateri ponovi svoj izpit. Če je pa pritožba kandidata neupravičena obvelja sklep prve komisije.

Oni pa, ki so se izučili kake rokodelske obrti v zavodu kake kaznilnice, smejo postati samostojni mojstri še le takrat, kadar so si pravilnim potom pridobili meščansko čast in pravico in da izvrše predpisano mojstrsko preizkušnjo.

Mojstrsko pismo, ki je izdano po predpisih obrtnega reda, je javna uradna listina. Vsako drugo mojstrsko pismo, ki bi ne bilo izdano po predpisih obrtnega reda, ali ki bi se ga izdalo od neopravičene strani, se takoj uniči. O nepravilnih spričevalih odločuje obrtniška zbornica.

Kdor po predpisih obrtnega reda postane mojster enega obrta se ga prizna kot takega v celi državi. S tem dobi pravico, da izdeluje vse predmete, ki spadajo v njegovo stroko, nima pa pravice izdelovati predmetov, ki spadajo v druge rokodelske obrti. V spornih vprašanjih odločuje minister javne uprave sporazumno z obrtniško zbornico.

Oni pa, ki so napravili mojstrski izpit enega rokodelskega obrta, smejo brez nadaljnih formalnosti položiti izpit tudi v kakih drugih strokah rokodelstva, če plačajo predpisano takso.

To so glavne določbe o mojstrskih skušnjah srbskega obrtnega reda in prepuščamo sodbo o tem našim obrtnikom.

Dodatno moramo le še omeniti, da je bivši avstrijski obrtni red, ki je stopil glede določil mojstrskih preizkušenj v veljavo dne 17. avgusta 1912 v § 144 a določal sledeče:

Trgovski minister lahko tistim zadrugam za posamezne kategorije ali za sorodne kategorije rokodelskih obrtov, ki na polju vzgajanja obrtniškega naraščaja po § 114 lit. e in h z uspehom izvršujejo svoje dolžnosti, po zaslišanju trgovske in obrtniške zbornice in zadrugne zveze, prizna pravico, da sprejmejo v pravila določila o opravljanju preizkušenj za mojstre svojih članov. Zadruga morajo v tem slučaju skleniti posebne preizkuševalne rede, katere je predložiti v odobrenje deželni politični oblasti.

Kdor uspešno napravi mojstrsko preizkušnjo in hoče samostojno opravljati obrt, sme nositi naslov izprašanega ali preizkušnega mojstra.

Po dobi petih let, ko stopi ta zakon v veljavo, to je po 17. avgustu leta 1912, se z ukazom trgovskega ministra, po zaslišanju trgovske in obrtniške zbornice, zadrugne zveze in prizadetih zadrug predpiše v splošnem ali pa za določene kraje, da smejo pri vseh ali pa pri posameznih rokodelskih obrtih imeti vajence samo tisti obrtniki, ki so z dobrim uspehom prestali mojstrsko preizkušnjo.

Ta ukaz pa naj bi ne veljal za že obstoječe samostojne obrtnike, namreč le za tiste, ki bi svojo obrt proglasili po 17. avgustu 1912.

Iz srbskega kakor tudi iz bivšega avstrijskega obrtnega reda, je toraj razvidno, da se je povsod delalo na to, da se takozvane fušarje ali šušmarje odpravi iz rokodelskih obrtnih krogov. Naše obrtne organizacije morajo delati na to, da se čimpreje določijo izpraševalne komisije in navede za vse rokodelske obrti prisilna mojstrska preizkušnja. Stem se na eni strani na lep in pravilen način ubranimo

tudi nekvalifikovani konkurenci in na drugi strani pa vzbudimo pri našem naraščaju večje zanimanje glede popolne izobrazbe v svoji stroki, kakor tudi glede pridobivanja stanovske zavednosti in stanovskega ponosa.

Ustanovitev mojstrskih bolniških blagajn in podpornih skladov za ostarelost in onemoglost.

Poročal na posvetovanju »Zveze kranjskih obrtnih zadrug« in »Zveze južnoštajerskih obrtnih zadrug« dne 13. aprila 1919
g Engelbert Franchetti.

Že leta 1903 je deželna zveza kranjskih obrtnih zadrug storila sklep, ustanoviti mojstrsko bolniško blagajno, in sicer na ta način, da bi lahko vse obrtne zadruga z vsemi svojimi člani, pristopile obligatno in obrtniki, ki niso včlanjeni v nobeni zadrugi, prostovoljno. Ta ideja se je pa prezgodaj rodila, kajti obrtniki na Kranjskem še niso imeli za socialna vprašanja pravega smisla. Pristopilo je tačas le prav majhno število samostojnih obrtnikov prostovoljno k bolniški blagajni, zadruga same kot take pa niso razumevale toka časa in storilo se ni ničesar, da bi se na združnih občnih zborih sklepalo glede obligatnega pristopa k blagajni.

Vzrok temu neuspehu je pa bil in je še danes § 115 c obrt. reda, ki določuje, da morajo biti za sklep prisilnega zavarovanja na združnem občnem zboru navzoče najmanj tri četrtine združnih članov, ki imajo pravico glasovanja in da morajo za tak sklep, da je veljaven, glasovati tri četrtine navzočih. Take navzočnosti pa žalibog pri združnih zborovanjih ni dobiti ne v Ljubljani in še težje na deželi.

Ko bi se pa že leta 1903 zavedalo obrtništvo o pomenu in namenu mojstrskih bolniških blagajn, bi bilo danes za vse boljše. Marsikateri obrtnik bi prišel v slučaju bolezni do izdatne podpore in marsikateri vdovi bi bilo olajšano gorje zlasti v časih ko hišo obišče tužna smrt in bolniška blagajna bi pa tudi že lahko imela nekaj tisočakov rezervnega zaklada.

Ni se pa ozirati na izdano podporo in na rezervni zaklad, katerega bi lahko blagajna imela, ozirati se je treba le na neobhodno potrebo mojstrskih blagajn. Če je naša dolžnost, da plačujemo prispevke in še precej višoke prispevke za delojemalce, je še večja dolžnost, da skrbimo za slučaj bolezni tudi za svojo osebo in pa za družinske člane, to je za soprogo in za otroke.

Večina obrtništva ne stoji danes več na isti stopnji dohodkov, ko se je dalo toliko prihraniti, da se je zrla brez skrbi v bodočnost in da se je prenašalo izvanredne velike izdatke v slučaju bolezni, ali pa da se je v slučaju ostarelosti in onemoglosti živelo od prihrankov. Več ali manje živi danes vse obrtništvo od vsakdanjega zaslužka, to je iz rok do ust. Radi tega je naša sveta dolžnost, da skrbimo zato, da v bodoče odpravimo skrb in gorje v slučaju bolezni, v slučaju ostarelosti in onemoglosti. Z vsa odločnostjo in z vso energijo je treba iti na delo in ustanoviti moramo po uzorcju okrajnih bolniških blagajn za delavce, prisilne bolniške blagajne samostojnih obrtnikov in podporne sklade za ostarelost in onemoglost. Vsak obrtnik, ki izvršuje na podlagi obrtnega

lista ali koncesije rokodelsko ali koncesijonirano obrt, mora biti član mojstrske bolniške blagajne samostojnih obrtnikov ne oziraje se na njegove dohodke ali privatno imetje.

To zavarovanje naj se izvede prisilno, po več razredih vplačevanja prispevkov in po več razredih vplačevanja podpor in sicer po izmeri osebne dohodnine. Kakšni naj bodo prispevki in kakšna naj bode podpora, o tem danes ne bomo razpravljali. To se bode uredilo pri sestavi pravil, katere naj vlada sporazumno z obrtnimi organizacijami, kakor hitro mogoče sestavi.

Danes se gre nam v prvi vrsti zato, da vlada potom odredbe ali zakonika odredi, da se imajo prisilne bolniške blagajne samostojnih obrtnikov in pa skladi za ostarelost in onemoglost ustanoviti.

Zakon mora pa tudi določati, da so vsa obrtna oblastva primorana vsako zglasitev in odglasitev načelstvu okrajnih bolniških blagajn naznaniti.

Vsled tega stavim sledečo resolucijo.

1. Deželna vlada za Slovenijo se naprosi, da provzroči izpremembo obrtnega reda v tem smislu, da se upelje za obrtnike, ki izvršujejo rokodelsko ali koncesijonirano obrt, in za njih rodbinske člane, ne oziraje se na dohodke ali pa privatno imetje, splošna zavarovalna dolžnost za bolezen, ostarelost in invaliditeto na ta način, da se osnuje v vsakem političnem okraju posebna obrtniška blagajna in zavarovalnica, katere člani so vsi obrtniki dotičnega okraja. V tem smislu naj se zlasti izpremeni § 115 b in c obrtnega reda.

2. Deželna vlada za Slovenijo se naprosi, da kakor hitro mogoče sestavi sporazumno z obrtnimi organizacijami tozadevna pravila, ki bodo odgovarjala sedanjemu času in vsim socijalnim potrebam.

3. Država naj prispeva za ustanovitev z izdatno podporo, vodstvo teh blagajn naj pa prepusti obrtnikom samim.

Otvoritev tehniške fakultete v Ljubljani.

V palači Višje državne obrtne šole se je 19./5. vršila skromna slovesnost otvoritve tehniške fakultete slovenskega vseučilišča. Udeležili so se vseučiliška komisija polnoštevilno, društvo inženirjev skoraj polnoštevilno, predsednik deželne vlade dr. Brejc, poverjenika za uk in bogočastje ter za notranja dela, zastopnik poverjeništvu za finance, višji šolski svet, društvo slovenskih geometrov, zastopstvo teologov, zastopstvo nadsodišča in poverjeništvu za pravosodje, mestni magistrat z g. podžupanom dr. Karl Trillerjem in magistratnim ravnateljem dr. Zarnikom, zastopniki ravnateljstev srednjih šol, ravnateljstvo višje obrtne šole, ravnatelj deželnih uradov, gradbeno ravnateljstvo, društvo slovenskih časnika, stanovska zveza slovenskih akademikov je iz Zagreba poslala phil. Kovača; razven tega je bilo prisotno nepričakovano veliko število slušateljev te fakultete in mnogo njihovih kolegov z drugih fakultet. Dvorana je bila polna do zadnjega kotička. Udeleženci so se zavedali, da »začenja s tem trenutkom nova doba in da lahko poročajo, da so bili tudi oni prisotni«, kakor je nekoč Goethe označil velik zgodovinski trenutek. Zborovanje je slovesno otvoril mnogozaslужni predsednik vseučiliške komisije dr. Danilo Majaron, ki je v daljšem

govoru podal zgodovino dosedanjega dela vseučiliške komisije, ki je sklenila otvoriti to jesen v Ljubljani popolno univerzo dosedanjega tipa, toda s popolno tehniško fakulteto. Danes se otvarja tehniški kurz za prvoletnike kot prvi pričetek tega velikega slovenskega in jugoslovanskega vseučilišča. Orisal je razne stvarne težave, proti katerim se imamo boriti, ter končal z apelom na pomoč središnje vlade in ostalih naših univerz, da pomagajo z vsemi silami, da se oživotvori Alma mater labacensis v resnici letos.

Za njim je poverjenik za prosveto profesor dr. Verstovšek otvoril v imenu deželne vlade in svojega poverjeništvu poduk, se zahvalil vseučiliški komisiji in društvu inženirjev za dosedanje smotreno delo, ki se mu imamo zahvaliti, da moremo danes otvarjati to fakulteto, apeliral je na kolegij profesorjev in na dijaštvo; naj smatrajo fakulteto za torišče zgolj resnega dela in učenja, ter prečital udanosno brzojavko našemu regentu in zahvalno brzojavko ministru za nauk Davidoviču. S tem je bila fakulteta otvorjena. Prvi je na novo tvorjeni fakulteti govoril v imenu društva inženirjev g. rudarski nadsvetnik Stergar, ki je orisal pomen in namen tehniškega študija za naše bodoče narodno gospodarstvo. Naš inženir — pionir našega gospodarskega procvita. — Izrazil je svojo zahvalo za dosedanje delo in apeliral na središnje vlado, naj hitro ukrene vse potrebno, da se tako lepo pričeto delo nadaljuje, da moremo že letos otvoriti celotno univerzo.

Podžupan dr. Karl Triller je v imenu mesta Ljubljane izrazil vseučiliški komisiji, društvu inženirjev in poverjeništvu za uk zahvalo bele Ljubljane. V jednatem govoru je ponovil zgodovino — križev pot slovenskega vseučilišča pod staro sovražno nam Avstrijo in naglasil, kako se raduje, da more kot zastopnik bele Ljubljane prisostvovati današnjemu činu, ko se zasaja sicer še rahlo ali zdravo drevo višje naše kulture.

Nato je docent, strojni inženir dr. Vidmar govoril svoje, tudi za lajka izredno zanimivo, četudi znanstveno globoko zasnovano, prvo predavanje na slovenski tehniki o razvoju stroja, o ideji modernega strojnega tehnika, o njegovi nalogi napram znanosti za izobrazbo naraščaja in praktično delo.

Slavlje je bilo skromno in prisrčno. Z lic vsakega udeleženca si čital radost in zadoščenje nad tem trenutkom, zlasti pa na tem, da je otvorjenemu tehniškemu tečaju zasigurano delo takoj od začetka, ker je pripravljenih za fakulteto že doslej nad 100 slušateljev prvoletnikov, in jih pride še nekaj iz drugih pokrajin naše ujedinjene narodne kraljevine.

Obrtno društvo za Novo mesto in okolico.

Prvega mesečnega sestanka, kateri se je vršil 11. t. m. v društvenem lokalu v Narodnem domu, se je kljub lepemu vremenu, bil je najlepši dan tega leta, udeležilo iz Novega mesta in okolice lepo število obrtnikov, njih prijateljev, poleg pomočnikov tudi nekaj dam, ki izvršujejo obrt; slednjim še posebna čast njihovi stanovski zavesti!

Ob 14. uri pozdravi predsednik društva g. Ogrič vse navzoče, posebno dame, sporoči dnevni red in in pojasni pomen obstoječega društva in zagotavlja najlepši uspeh, ako bode isto delovalo po določeni

smeri. Namen društva je dvigniti stanovski ponos svojih članov in njih naraščaj, za pomočnike in vajence storiti vse potrebno do njihove popolnejše izobrazbe. Razloži tudi to, zakaj si je moralo društvo najeti lokal v Narodnem domu, ker ni bilo dobiti prostora v Rokodelskem domu, ki naj bi ga društvo neovirano uporabljalo. Iz tajnikovega poročila je razvidno, da je do tega dne imelo društvo že 87 članov, od teh celo 25 ustanovnih in par podpornih. Med zborovanjem je pristopilo več novih članov, med temi 3 članice. Prečitajo se zapisniki V. odborovih sej, ki so se izvršile vse v teku enomesečnega društvenega obstanda, dokaz da odbor res marljivo deluje.

Poročilo blagajnikovega namestnika se vzame v naznanje z opombo, da še niso vsi člani vplačali, ker se jim niso mogle dostaviti izkaznice; morale so biti knjige preje v redu.

Nato pojasni predsednik dostavek pravil glede posmrtnine. Da se društvo izogne vsakemu pravnemu sporu, je bilo treba, da se zadeva temeljito preštudira, predno se prične z delovanjem. Prvotno se je nameravalo plačevati oziroma pobirati donesek po smrti člana, ker pa v resnici postane član te prekoristne naprave kot živ človek (mrtev itak ne more, tudi v pravnem oziru ne), zato je odbor sklenil predlagati, da se pobere posmrtnina za prvega člana naprej, ker deležen bode tega le dotični, ki je res že vplačal 3 krone in zato bode dobil, če je sto članov, 99 krat povrnjeno, to je oni, ki bode prvi umrl. Zbor je bil s tem zadovoljen in je ob enem tudi več članov vplačalo tozadevni znesek.

Kot 5. točka dnevnega reda: Lokalne zadeve strokovnih zadrug, poroča g. Preželj ter toplo priporoča, da bi se vse tri tu obstoječe zadruge, to je kolektivna ali skupna zadruha, mizarska zadruha in zadruha čevljarjev, zedinile v tem, da bi vporabljale za svoje sestanke društveni lokal; v doseg tega namena naj vsak član obstoječih zadrug na to deluje, kar se sprejme soglasno.

K 6. točki: ustanovitev pomočniškega odseka, poroča g. Puš in apelira na navzoče pomočnike z daljšim pojasnilom pomen te organizacije, katera pripomore k popolnejši izobrazbi v strokovnem in v občevalnim smislu. Navzoči gg. pomočniki se s tem strinjajo in sklenejo, da se vrši tozadevni sestanek v četrtek 15. t. m. ob 20. v društvenem lokalu. G. Malovič povdarja, da naj tudi pomočniki sodelujejo z društvom pod načelom nepristranosti, da naj se goji duh demokratske vzajemnosti med pomočniki, mojstri in vajenci, nikdar pa naj ne imej mesta med njimi strankarska politična strast.

Kot 7. točka se utemeljuje sestavljene sledeče resolucije in se po daljši debati soglasno sprejmejo.

Resolucije. Obrtno društvo za Novo mesto in okolico je na svojem prvem mesečnem shodu v Novem mestu v smislu svojih pravil sklenilo odposlati Narodni vladi SHS sledeče resolucije:

1. Zbrani obrtniki, člani društva, zahtevamo da pride obrtni stan do pravic, katere mu pristojajo v novi, moderni, demokratični državi: Srbov, Hrvatov in Slovencev, da bode obrtni stan primerno zastopan njegovemu številu in njegovi davčni moči na vseh merodajnih mestih.

2. Zahtevamo, da se obrtni davek pravično porazdeli po dohodkih posameznega davkoplačevalca. Ves davek naj se spoji v eno vrsto in ta naj se glasi »obrotni davek«, vsi drugi naj se odpravijo, ker na

razne dosedanje kategorije davčnih bremen se posamezni obrtniki ne spoznajo in se pravočasno tudi braniti ne morejo.

Da zamore davčno nadzorništvo davek pravično porazdeliti, zahtevamo, da se tajni zaupniki za vselej odpravijo, in vpokličejo v ta namen vestne, razumne in vse zaupanja vredne osebe iz obrtnega stanu, katere poznajo temeljito položaj posameznih obrtnikov. Društvo bode drage volje šlo davčnim oblastim na roko in predlagalo take zaupnike, ki bodo zaupanja zares vredni. Društvo bode tudi tem zaupnikom stalo vedno na strani, da zamorejo vestno spolnjevati težko nalogo.

3. Zahtevamo, da se davek naloži na vojne dobičkarje, a teh naj se ne išče med malimi obrtniki pač pa med tovarnarji in veleindustriji, ker večina teh je obrtno zmožne vpoklicance izrabljala v svoje sebične namene, njim pa je šla avstrijska vojaška oblast na roke in jih povsod ščitila, med tem, ko ni imela za malega obrtnika nikakega sočutja.

4. Ker so v Obrtnem društvu zastopane vse stroke obrtnega stanu, zahtevamo da se vojni demobilizacijski material pravično porazdeli med male obrtnike, pred vsem na one, ki so bili vsled vojne najbolj prizadeti, proti primerni odškodnini.

5. Zahtevamo, da se čim preje uresniči načrt, katerega je že avstrijska vlada v državnem zboru odobrila in Narodna vlada tudi sprejela, da dobe v vojno vpoklicani obrtniki brezobrestna posojila do določene višine pod poroštvom občinskih uprav.

6. Zahtevamo, da se čim preje spravi v redni tok državna, avtonomna in občinska uprava s tem, da se razpišejo nove volitve s splošno, jednako in tajno volilno pravico z uporabo proporca, kakor hitro se sklene mir.

7. Pri agrarni reformi naj se upošteva tudi obrtni stan, da bode tudi on primerno deležen pri razlastitvi veleposestva, ker večina rokodelskih obrtov je navezana na obdelovanje zemlje, ki se jo pa zamore dobiti le proti visoki najemnini v najem.

8. Naši obrtniki so navezani na razne špekulante, ki trgujejo s surovinami, in radi pomanjkanja surovin nastavljajo čezmerno visoke cene.

a) Imamo pa posebno v okolici novomeški velikanske gozdne plasti, bivšo last kneza Auersperga, in poleg tega obilo vodnih moči, kljub temu pa stane kubični meter lesa do 400 K našega obrtnika, če ga hoče kupiti, med tem, ko je stal pred vojno 32 kron. Zaloge narezanega lesa po naši deželi so ogromne, a brezvestni špekulanti pomnožujejo svoje zaloge, med tem, ko mali obrtnik ne zmore tako visokih cen, trpi gmotno škodo in se širi brezdelje med obrtno možnim osobjem.

b) Prosimo deželno in osrednjo vlado, da nastavi časovno primerne maksimalne cene za obdelani les, kojega last je raznih špekulantov, na korist in povzdigo domače lesne stroke, posebno pa tesarjev, mizarjev, kolarjev in sodarjev.

c) Iz zaseženih državnih gozdov naj se odstopi les za domače potrebe po primerno nizki ceni, da se s tem omogoči stavbeni napredek med vsemi sloji, posebno med kmetiškimi. Le na ta način pridemo do potrebnih stanovanj in stavbeni obrtniki do zaslužka in obstanda.

9. Pridružuje se današnji shod brezštevilnim protestom našega troimenega naroda proti zasedbi našega ozemlja po Italijanih, da je zasedel najbolj

narodno zavedne pokrajine, po katerih je bila razvita cvetoča obrt, ob enem pa, da hoče nam sovražnik za vedno zapreti izvoz naših produktov v daljni svet z zavedbo Trsta in Reke.

Enako velja za naš tužni Korotan, v katerem je naš narod bil nad več stoletij politično teptan, in sedaj, ko mu je zarja svobode zasijala, pa mora pretrpeti najhujša preganjanja in kruta nadčloveška nasilja, zato ker se zaveda zavednega Slovana.

Pozivljamo našo osrednjo vladu, da z vso odločnostjo vstraja na samoodločbi narodov po nazoru Wilsona, ker le na ta način zamoremo po sovražniku zasedene pokrajine brez nadaljnega prelivanja krvi dobiti nazaj in tako rešiti zavedni in čez vse marljivi narod.

S. tem je bil dnevni red izčrpan ter se zborovanje ob 3/4 na 16. uro zaključilo.

Čitala se je vsakemu posameznemu članu na obrazu duh zadovoljnosti in nade, da bode društvo res delovalo v korist in prospah obrtnega stanu in postane lahko najmočnejša organizacija srednjih stanov. Vsem somišljenikom in prijateljem našega društva pa izreka odbor najtoplejšo zahvalo za preprijazno sodelovanje in naklonjenost, ker društvo se zaveda, da le sloga vodi moč!

Ustanovitev obrtniškega društva za Radovljico in okolico.

Dne 18. maja t. l., se je vršil v Radovljici ustanovni občni zbor obrtniškega društva za Radovljico in okolico. Kljub temu, da je bilo krasno vreme, se je iz Radovljice in okolice, zlasti iz Ljubnega, udeležilo shoda nad 120 obrtnikov. Predsednik pripravljalnega odbora, tovariš Mali je pozdravil zbrane obrtnike in zastopnika ljubljanskega obrtniškega društva tov. Franchettija in zastopnike čevljarke zadruga v Ljubljani tov. Kordeliča in je otvoril ustanovni občni zbor. Na to poda besedo g. Franchetti-ju kateri je pojasnil pomen in potrebo obrtniških društev z zagotovilom če bode društvo v Radovljici delovalo, kakor delujejo bratska društva v Ljubljani, v Kranju, Novemestu in v Škofjiloki, se bode doseglo najlepše vspehe. Namen društva naj bode dvigniti stanovski ponos in strokovno izobrazbo med svojimi člani, gojiti prijateljstvo in dajati vsa potrebna navodilav v ocialnem in gospodarskem oziru. Treba bo posvetiti vso pozornost obrtnemu naraščanju in skrbeti za to, da bodo obrtniki primerno zastopani na vseh merodajnih mestih in korporacijah. Treba bo skrbeti, da se ustanovi za Radovljiški politični okraj bolniška blagajna samostojnih obrtnikov, h kateri naj pristopijo vsi obrtniki tega okraja. Pozval je vse k skupnemu in složnemu delu. Vsak posamezni član naj z vsemi svojimi močmi podpira na novo izvoljeni odbor v dosego stavljenih smotrov in ciljev. Tovariš Kordelič je nato izročil v imenu Ljubljanske čevljarke zadruga vsim navzočim tovariški pozdrav in priporočal, da se naj društvo kot tako ne ozira na politične stranke, katere do sedaj še niso za povzdigo obrtniškega stanu skoraj nič ali prav malo storile. Društvo kot tako naj bode nestransko, da ima vedno proste roke, vsak posamezen član pa je lahko pristaš katerekoli stranke hoče, v društvu naj pa vlada sloga, edinost in skupno delovanje. Dalje priporoča, da se naj vsi obrtniki Radovljiškega okraja naroče na neobhodno potrebni

»Obrtni Vestnik«, kateri z vso odločnostjo zastopa interese celokupnega obrtništva in interese posameznega obrtnika. Vsak drug obrtni list naj se smatra za brezpo trebno konkurenčno podjetje.

Na to se je izvolil sledeči odbor:

Za predsednika tovariš Alojzij Mali, irhar; za podpredsednika tov. Josip Pogačnik, krojač; za odbornike tovariši Ivan Avguštin, mesar, Franc Perc, pek, Ivan Janša čevljar, Andrej Cingle, izdelovalec cementnih opek, Janko Resman usnjar in Ivan Pogačar čevljar vsi v Radovljici. Kot odborniki in zaupniki iz posameznih občin pa tovariši Anton Dornič za Lancovo, Žagar za Lesce, Triller za Zirovnico, Ambrožič in Vidič za Ljubno, Kapus za Novovas, Rabič, Vergles in Rezovc za Jesenice, Kokalj za Kamnogorico in Kropo, Sodja za Bohinj, Franc Pogačnik za Dobravo, Stare, Jemc in Ljud. Pogačnik za Bled, Valentin Valjavec za Leše, Ivan Prešern za Brezje, Josip Ulčar in Ivan Dolenc za Gorje. Za računsko preglednika tovariša Zaplotnik in Mohorič.

Po dokončani volitvi je tovariš Franchetti predlagal ustanovitev mojstrske bolniške blagajne, na kar se je odboru naročilo, da sestavi primerna pravila in po potrebi skliče izvanredni občni zbor društva, da se o pravih poročah.

Dalje se utemeljujejo in soglasno sprejmejo vse resolucije, katere smo objavili v poročilu obrtnega sestanka v Rudolfovem. Nadalje se je sprejela še nastopna resolucija:

Društvo slovenskih obrtnikov v Radovljici zahteva, da vse slovensko ozemlje ostane neločljivo združeno z Jugoslavijo, zahteva, da se poizve pred končno odločitvijo narodova volja potom plebiscita na vsem Goriškem, Tržaškem in v Istri;

protestira proti barbarskemu postopanju nemških šovinistov s slovenskim prebivalstvom in našimi vojnimi ujetniki na Koroškem.

zahteva, da se vse slovenske pokrajine na Koroškem in Štajerskem z njihovimi gospodarskimi in prometnimi središči Beljakom, Celovcem in Mariborom združijo, oziroma ostanejo združene z Jugoslavijo in zahteva slednjič, da se sploh pri določitvi mej države Srbov, Hrvatov in Slovencev v polnem obsegu vpoštevajo plemenita načela predsednika severoameriških Zedinjenih držav o samoodločbi narodov.

Občinski zastop naproša okrajno glavarstvo, oziroma deželno vladu za Slovenijo v Ljubljani, da bi gorenji sklep blagovolilo takoj sporočiti ministrstvu za zunanje stvari v Beogradu, naši mirovni delegaciji v Parizu, gospodu predsedniku Wilsonu in ostalim zaveznikom ententnih velesil na mirovni konferenci v Parizu.

Naredbe osrednje vlade.

Naredba o kontroli svobodne trgovine.

V zvezi s sklepom ministrskega sveta z dne 25. februarja 1919., št. 2453, s katerim se razglašajo svobodna trgovina, nadalje v zvezi s poznejšimi naredbami tega ministrstva, izdanimi v zmislu zgornjega sklepa, izdajam s pooblastitvijo ministrskega sveta, zato, da se državno kontrolira svobodna trgovina, nastopno naredbo:

§ 1. Za trgovski promet z vsemi vrstami žita, koruze in moke, krompirja, sočivja, boba, graha in fižola, z vsemi vrstami žive in zaklane živine, z vsemi

vrstami suhega mesa, masti, slanine in jedilnega olja se uvajajo odpreme izkaznice, ki morajo biti priložene voznim listom.

§ 2. Odpreme izkaznice morajo navajati: ime tistega, ki je blago prodal, kraj predaje, naslov, kam se blago odpošilja, postajo, kam se blago odpremlja, vsebino in težo pošiljatve v kilogramih in dva kontrolna kupona.

§ 3. Odpreme izkaznice se izdajajo samo aprovizacijam, kmetijskim zadrugam, katerim je poverjena preskrba prebivalstva, dalje legitimnim trgovcem, ki tržijo z onim blagom, za katero prosijo odpreme izkaznice.

§ 4. Za trgovski promet med eno in drugo pokrajino morajo zastopniki aprovizacij, kmetijskih zadrug in legitimni trgovci (§ 3.) imeti od svojih oblastev (občin, okrajnih glavarstev, poverjeništev za prehrano) pismena poverila — legitimacije.

Na podstavi imenovanih poveril jim izda to ministrstvo dovolitev (dozvolilo) za nabavo blaga, a na podstavi teh dovolitev izdado pokrajinske vlade (poverjeniki za prehrano) onega oblastva, odkoder se namerja blago odposlati, odpreme izkaznice.

§ 5. Za trgovski promet med enim in drugim krajem ene in iste pokrajine izdajajo pokrajinske vlade (poverjeniki za prehrano) same odpreme izkaznice na podstavi poveril (legitimacij), navedenih v točki 4.

§ 6. Za blago izpod 500 kg odpreme izkaznice niso potrebne.

§ 7. Pri sprejemu blaga mora ona postaja, ki blago odpremi, prvi kupon poslati pokrajinski vladi onega področja, v katerem je nakladalna postaja.

Kadar prispe blago na namembni kraj, mora postaja, ki blago sprejme, drugi kupon poslati pokrajinski vladi onega področja, kamor je blago namenjeno.

§ 8. Pokrajinske vlade (poverjeniki za prehrano) morajo izdane odpreme izkaznice zabeleževati v poseben register in o njem vsakih 15 dni poslati poročilo temu ministrstvu.

§ 9. Pokrajinske vlade (poverjeniki za prehrano) morajo zabeleževati v poseben register kontrolne kupone, katere jim pošiljajo razkladalne postaje, ter jih s svojim poročilom vsakih 15 dni poslati ministrstvu.

§ 10. Z uvedbo odpreme izkaznic so razveljavljene vse doslej izdane dovolitve in rešitve. Brez odpreme izkaznic je železniškim in parobrodskim postajam prepovedano, da bi sprejemale in odpremljale blago v teži nad 500 kg.

§ 11. Z blagom, ki se odpošlje brez odpreme izkaznic, se bo postopalo po členu 10. naredbe tega ministrstva z dne 7. marca 1919., št. 2684, tako zoper kupca, kakor zoper prodajalca, ki sta se pregrešila zoper navedeno naredbo o kopičenju blaga, pretiravanju cen in tihotapstvu preko demarkacijske črte.

§ 12. V vseh primerih člena 10. imenovane naredbe sme ministrstvo odrediti, da se blago zapleni, brez ozira na rešitev kazenskih oblastev.

§ 13. Odpreme izkaznice, navedene v tej naredbi, imajo značaj javnih listin; ne smejo se prenesti na druge, a ponarejanje spada pod kazenski zakon.

§ 14. Ta naredba ne izpreminja naredb, ki se nanašajo na monopolske predmete, niti na one, za katere veljajo predpisi vezane trgovine (sol, petrolej, vžigalice, mineralna olja, sladkor, melasa itd.)

§ 15. Ta naredba dobi moč z dnem objave v »Službenih Novinah kraljestva Srba Hrvata i Slovenaca«.

V Beogradu, dne 15. aprila 1919.; l. št. 5164.
— Podpredsednik ministrskega sveta, minister za prehrano in obnovo dežel: Dr. Korošec s. r.

Naredbe dež. vlade za Slovenijo.

Opozorilo glede naprav za proizvodnjo, oziroma napeljavo elektrike.

Množe se pritožbe, da izvršujejo po deželi dela, spadajoča v elektrotehnično stroko, osebe, ki nimajo za to niti koncesije, niti potrebne strokovne izobrazbe. Občinstvo se opozarja, naj za taka dela jemlje edino osebe, ki imajo za to oblastveno dovolitev. Obrtnim oblastim je strogo naročeno, naj zasledujejo nepravilne izvrševalce tega obrta.

Razglas deželne vlade za Slovenijo o razširitvi področja oddelka za trgovino in industrijo.

Oddelku za trgovino in industrijo se je priklopil obrtni referat, ki je bil do dne 1. marca 1919. prideljen poverjeništvu za javna dela; oddelek se odslej imenuje »Deželna vlada za Slovenijo, oddelek za trgovino in obrt«.

Z dnem 1. maja 1919. se je pridelo oddelku za trgovino in obrt državno nadzorništvo obrtnih in trgovskih podjetij; vse predmetne vloge naj se odslej nastavljajo na ta oddelek.

V Ljubljani, dne 1. maja 1919. — Deželna vlada za Slovenijo. — Podpredsednik: dr. Žerjav s. r.

Obvestilo glede prevoza manufakturnega blaga in sukanca v kraje ob demarkacijski črti.

Ker se z manufakturnim blagom in sukancem vrše ob demarkacijski črti proti Nemški Avstriji velike zlorabe, se odreja, da je prevoz omenjenega blaga v kraje ob demarkacijski črti proti Nemški Avstriji bodisi po pošti ali železnici dovoljen le, če izda prevozno dovolilo »Centralna uprava za trgovački promet sa inostranstvom v Beogradu, podružnica Ljubljana« (prej prehodnogospodarski urad).

V Ljubljani, dne 1. maja 1919. — Deželna vlada za Slovenijo. — Oddelek za trgovino in obrt.

Narodno gospodarstvo.

Gospodarska komisija za stvarno mobilizacijo ima v Dravljah večjo množino plošatega kakor tudi okroglega železa, ki se ga bo oddajalo obrtnikom in drugim direktnim uporabnikom. Prekupci so izključeni. Tudi trgovcem se začasno ne bo oddajalo. Seznam se nahaja v pisarni Gospodarske komisije, kamor naj se pošljejo pismene vloge do 5. junija, iz katerih naj bo razvidna zaprosena množina in dimenzija. V Zalogu se nahaja večja množina starih železniških tračnic, dolgih 3—9 m. Gospodarska komisija jih bo oddajala le obrtnikom in direktnim uporabnikom. Pismene prijave naj se naslove na Gospodarsko komisijo

za stvarno demobilizacijo. Gospodarska komisija ima še nekaj voskovega nadomestila in cerizina. Svečarji naj stavijo ponudbe najkasneje do 15. junija Gospodarski komisiji.

Prošnje za izvoz in uvoz blaga. Podpisana podružnica naznanja, da izdaja izvozna in uvozna dovoljenja za celo kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev glasom zadnjih odredb samo Centralna uprava za trgovački promet sa inostranstvom u Beogradu, kamor se naj potom podpisane podružnice vlagajo tozadevne prošnje, katerih rešitev bo podpisana podružnica strankam dostavljala. Podružnica Centralne uprave za trgovački promet sa inozemstvom Ljubljana.

Carina. V trgovskih in obrtnih krogih so precej govori in repenči radi visoke carine, vendar ni nikogar, ki bi sprožil in sklical enketo, na kateri bi se naj razpravljalo to vprašanje. Z zabavljanjem ne dosežemo ničesar, vladi moramo podati točne in jasne nasvete in predloge.

Dolgovi propadle Avstrije. Naši pariški krvniki si belijo sedaj glave, kako bi rešili židovskim žepom terjatve proti propadli Avstriji. Del predvojnih dolgov bomo morali na vsak način prevzeti, vendar bi razdelitev po načelu davčnega plačevanja stari državi ne bila pravična. Jugoslovani smo res plačevali obile davke, toda od teh smo dobivali bore malo nazaj. Pri nas niso polagali železnic, ne delali novih cest, ne gradili poslopij, zanemarjali so popolnoma naše dežele, medtem ko so pri naših sosedih napravljali v vsako grabo železnico, če je imel tam kak degeneriran grof svoj lov, ali je stanovalo par krofastih todelnov. Državni dohodki so se porabljali v prvi vrsti za nemške dežele in zato bi se naj tudi cenile državne investicije v posameznih deželah in na podlagi teh bi se naj razdelili predvojni dolgov. Vojne dolgove pa naj plačujejo le Nemci, ki se vojsko hoteli, ker so si mislili podjarmiti celi svet.

vprašanju posveča premalo pozornosti. Treba bo se lotiti važnega vprašanja, ali ne bi kazalo zadrugi ustanoviti svojo strokovno nadaljevalno šolo, ki naj bi našemu stanovskemu naraščaju nudila priliko in možnost se povzdigniti in spopolniti v naši stroki. Naša obrt bi s tem korakom ne dobila samo dobrega strokovnega naraščaja, marveč obrt sama kot taka bi mnogo pridobila na ugledu. Po sebi umevno je, ako bi taka šola vajencem bila na razpolago, bi se potem tovariši in tovarišice morale ozirati pri izbori vajencev ali vajenk na dane razmere. Mnenje starišev, ki žalibog še danes mislijo, da je sinček ali pa hčerka, ki v šoli ne more naprej, dober za »šustarja«, ali pa »žnidarja«, bi moralo odpasti, in starši bodo morali priti do pripoznanja, da mora tudi šustar in žnidar biti izobrazhen, da mora tudi on biti večš pisanja, računanja, korespondence in kalkulacije itd. Danes mora biti vsak krojač, vsak čevljar in vsak drug obrtnik izobrazhen in mora imeti poleg svojega strokovnega znanja tudi vso potrebno znanost in vedo trgovca. Zato bi bilo treba pri izbiri vajencev in vajenk se ozirati na to, da ima vsak vajenec ali vajenka najmanje osem razredov ljudske šole ali pa nekaj razredov meščanske šole. Prepričan sem, da bode potem naša obrt na boljšem stališču, kajti šolsko izobrazhen vajenec veliko lažje sledi strokovnemu pouku, kakor pa vajenci, ki jih imamo danes po večini iz 4. ali 5. razreda.

Strokovno izobrazhenih tovarišev in tovarišic imamo dovolj, ki bi lahko v naši strokovni šoli z vspehom poučevali. Tedaj tovarišice, ne dve leti in tudi ne dve in pol leti marveč tri leta naj bi bila najkrajša učna doba pri obrtu krojačič in ne zadočujejo samo tri leta, marveč vajencem dajmo dobre strokovne šole, šole in zopet šole. Vspeh bode videzen, ker se bode vajenec ali vajenka z pomočjo šole naučila prvo leto učne dobe več, kakor pa zna danes tretjo leto.

Zdenko.

Dopisi.

2 ali 2 1/2?

Na zadnjem občnem zboru zadruga krojačev itd. je v imenu načelstva Zadruga gospod poročevalec poročal o predlogu, da se naj učna doba vajenk podaljša od dveh let na dve in pol leta. Tovarišice so bile v precejšnji zadregi in po dogem prerekanju je vendar glasovala večina za podaljšanje učne dobe. S tem sklepom se ne bode doseglo posebnega uspeha, vendar pa bode pri posameznih vajenkah le pomagalo, da v zadnji polovici leta učne dobe še marsikaj pridobi, kar bi drugače kot vajenka ne pridobila. Meni je sicer precej ednako ali učna doba pri krojačih traja dve leti ali pa dve leti in pol.

Vendar sem mnenja, da bi se v bodoče med vajenci in med vajenkami glede učne dobe pri nobenem obrtu naj ne delala razlika. Ne uvidim vzroka, zakaj bi vajenke imele krajšo učno dobo kot vajenci. Zlasti pri obrtu krojačič, kjer je delo po večini še bolj komplicirano in bolj fino, kot pri moških oblekah, se mi zdi potrebno, da bi učna doba morala trajati najmanje tri leta. Vajenk je prav malo, ki bi imele večjo šolsko predizobrazbo kot vajenci, večina se jih z težavo prerine skoz 4 ali 5 razredov. Treba bo pa tudi v tem napraviti enkrat red. Naša strokovna zadruga se sicer trudi in stori vse kar je mogoče, da koristi svojim članom, ali vajenskem

Obrtno gibanje.

Obrtno društvo za Novo mesto in okolico naznanja, da je odbor v seji z dne 7. aprila 1919 imenoval sledeče gospode: Ogrič Filip, predsednik; Preželj Jakob, podpredsednik; Malovič Matko, tajnik; Košir Josip, blagajnik. — Odborniki: Svetec Ivan, Vesel Štefan, Puš Lovro, Blažon Fran, Klemenčič Josip, Buk Ferdo, Bernard Fran. — Namestniki: Horvat Urban, Stalcer Jakob, Vovk Alojzij, Vodnik Franc, Radi Franc. — Pregledniki računov: Küssel Avgust ml., Kos Josip. — Ker nudi imenovano društvo svojim članom tudi posmrtno pripomoč, je za društvo tem večje zanimanje, kar spričuje dejstvo, da ima že danes društvo nad 70 članov, med njimi visoko število ustanovnih, kateri so plačali vsak po 100 ali 50 kron, in sicer sledeči gospodje: Ogrič Filip, Košir Josip, Košak Ivan, Svetec Ivan, Malovič Matko, Preželj Jakob, Bernard Fran, Rajc Al., Murn Gust., Blažon Fr., Vesel Štefan, Klemenčič Josip, Strumbl Fr., Windischer Josip ml., Agnič Andr., Mežnaršič Alojzij, Zirc Josip, Smola Rud. V imenu društva vsem najtoplejša zahvala. — Da se olajša članom priglasitev in vplačevanje, se naznanja, da sprejema člane izven ostalih odbornikov iz prijaznosti tudi v svoji trgovini g. Košir Josip v Novem mestu, Glavni trg. Društvo ima sedaj tudi pripravne prostore za odbore seje,

mesečne shode in razna posvetovanja, kjer bodo članom na razpolago različni časopisi, strokovni listi itd. Kje, se naznani v listih. Predpogoj vsacega obrtnika je temeljita izobrazba in strokovno znanje, zato kličemo vsem obrtnikom, ne glede na strankarsko mišljenje: »Na veselo, krepko in složno delo!« V slogi je moč!

Občni zbor Kolektivne zadruga v Celju. 27. aprila smo imeli občni zbor naše zadruga, ki je bila dosihmal izrazito nemška. Udeležilo se je od 135 članov 42. Nemci so sicer malo kisló gledali, ko smo si izvolili popolnoma slovenski odbor. Načelnik Franc Strupi, glažar, namestnik Miha Altzibler, lončar, odborniki Strelec Ivan, tapetar, Kapus Ivan, brivec, Dobravc Miha, slikar, Perc Karol, krojač, Ropas Ladislav, izdelovatelj glasovirjev, Grilec Ignac, mizar. Namestniki Boucon Štefan, Rahle Florijan in Karnjevšek Ivan. Premoženje zadruga znaša 2124 K. Zadruga obsega okraje Celje mesto, Celje okolica in občine: Škofjaves, Doberna, Št. Jurij ob juž. žel., Vojnik, Kalobje, Št. Lovrenc, Št. Martin rožna dolina, Nova cerkev, Svetina, Dramlje, Teharje, Višna ves in Blagona. Obrti obsega: slikarje in pleskarje, peke, podobarje, knjigoveze, krtačarje, barvarje, brivce, vrtnarje, glažarje, lončarje, krznarje, izdelovatelje rokovic, klobučarje, pletarje, izdelovatelje glavnikov, usnarje, modistinje, marelarje, sedlarje, tapetarje, mizarje, pozlatarje, tkalce, sladoledčarje, izvoščike. Pri izvolitvi načelstva, ki se je vršilo z vsklikom, je odločilo 25 slovenskih proti 17 nemškim glasovom. Izvolilo se je tudi razsodišče in preglednike računov. Sprejele so se enoglasno resolucije; 1. da se ustanovi v Celju trgovska in obrtna zbornica, 2. da se pritegnejo obrtniki v davčno pre-cenilno komisijo na fin. okr. ravnateljstvu v Mariboru, 3. za brez- ali nizkoobrestno posojilo za iz vojne se vrnivše obrtnike. Zadruga je sklenila soglasno pristopiti k Zvezi južnoštajerskih obrtnih zadrug.

Občni zbor Obrtne zadruga na Bledu se je vršil 6. aprila 1919 v Blejskem domu. Zborovanje je vodil načelnik Lebar Leopold. Zapisnik zadnjega občnega zbora se odobri. Istotako se odobri računski zaključek za leta 1916—1918 in proračun za l. 1919. V odbor so bili izvoljeni: Jemc Franc, slikar, načelnik; Lebar Leopold, klepar, podnačelnik; odborniki: a) za občino Bled: Erat Avgust, tesar, Plemelj Ivan, zidar, Kolman Jože, čevljar, Černe Jože, sedlar; b) za občino Gorje: Černe Anton, mizar in Jakopič Andrej sedlar; c) za občino Ribno: Gogala Matija, žagar in Papler Alojz, trg. z les.; d) za občino Boh. Bistrice: Logar Ivan, mizar, Malenšek Jakob, ključavničar; namestniki: a) Bled: Rus Peter, krojač in Rih-terič Ivan, sedlar; b) Gorje: Jan Vinko ml., trg. z lesom in Vidic Janez; c) Ribno: Valant Franc in Pretnar Janez; d) Boh. Bistrice: Mencinger Ivan in Ravnik Andrej; e) Srednjasvas: Stare Gašper in Bernik Jože. Računski pregledniki: Ivan Rus in Ivan Pretnar, oba trgovca. V nadzorovalni odbor bolniške blagajne sta izvoljena: Gogala Matevž, mizar kot član in Plemelj Urban, krojač kot namestnik. V odbor bolniške blagajne se izvoli: Poličar Milan, mizar kot član in Potočnik Ludovik, urar kot namestnik. Kot zaupniki se imenujejo: Prešern Janez za Gorje, Rozman Ivan za Boh. Bistrice, Odar Josip za Srednjasvas. Računski zaključek za leto 1917 do 6. aprila 1919: Imetje koncem leta 1916 K 2017'01. Dohodki K 814'94, izdatki K 756'45. Prenešeno na nov račun K 2075'50.

Mesto Ptuj na Štajerskem rabi nujno slovenskega mehanika, ključavničarja, urarja in kovača. Ponudbe naj se stavijo na mestni urad Ptuj, v roke gerenta g. Meža.

Brivnice v Novem mestu se odpirajo s 1. majem ob 7. uri zjutraj in zapirajo ob 7. uri zvečer. V nedeljah ob pol 7. uri zjutraj do 12. ure dopoldne. Brivnice so pa zaprte vsak ponedeljek popoldne, če ni praznika med tednom.

Deželna zadruga fotografov v Ljubljani je imela ob številni udeležbi članov v četrtek 24. aprila svoj redni občni zbor, prvi po vojni. Vsled rahlega zdravja odstopivšemu dosedanjemu načelniku g. Avgustu Bertholdu se izreče topla zahvala za njegovo neumorno in uspešno delovanje za procvit zadruga, nakar se izvoli novi odbor: Za načelnika g. Uršič, za podnačelnika g. D. Rovšek, za odbornike gg. Sader, Kunc Viktor, Grabietz, Kunc Franc in Pelikan, za namestnike gg. Blasnik, Bešter in Repše. Z velikim odobravanjem večine članov je bil sprejet predlog, da se naprosi potom vloge pokrajinsko vlado SHS, da omogoči Nemcem odhod.

Deželna zadruga izdelovalcev sodavode na Kranjskem naznanja, da se je v odborovi seji dne 15. maja t. l. v smislu sklepa občnega zbora z dne 6. aprila t. l. sklenilo spremeniti zadružna pravila tako, da bo mogoče k zadrugi pristopiti tudi onim sodavičarjem izven Kranjske v Sloveniji, ki po pre-vratu niso nikjer organizirani. O spremembi pravil, ki pa ni velika, se bo poročalo takoj, ko jih bo odobrila vlada. G. načelnik Franchetti, ki se je na vabilo zadružnega načelnika tudi udeležil odborove seje, nas je informiral, da namerava vlada v kratkem izdati razglas, s kojim bo pozvala vse sodavičarje iz slovenske Štajerske in Koroške, da pristopijo vsi le zadru-gi v Ljubljani. G. načelniku Franchetti-ju se za trud in zanimanje, ki ga goji do naše zadruga naj-lepše zahvaljujemo. Pripomnimo še, da je zadrugi došlo še več dopisov iz Štajerske, v katerih dopisniki izražajo željo, da v bodočnosti skupno nastopamo. Podrobnosti o izpeljavi reorganizacije zadruga se bodo članom sporočile, ko bo vlada premembo pravil odobrila. — Pereče vprašanje zadruga je dobava ogljen-čeve kisline in sladkorja (saharina), o čemer se je v seji obširno razpravljalo. Stališče obeh tvrdk na Du-naju in v Celovcu je članom znano; ona v Celovcu bi nam mogoče še izdelala in poslala pod trdimi po-goji ogljenčevo kislino, če bi ji preskrbeli koksa. A tudi koksa dosedaj nismo mogli dobiti. V seji se je sklenilo, da se obrnemo na prijateljsko Čehoslovaško, če bi nam mogla dobavljati za sodavičarsko obrt po-trebnih surovin. Prosili smo tukajšnjo trgovsko in obrtno zbornico, da v tem oziru blagohotno posreduje. Za saharin smo naprosili trgovsko društvo »Impex« v Ljubljani, da ga nam po možnosti preskrbi. O uspehu enega in drugega se bodo člani pravočasno obvestili. — Pri »Sladkorni zvezi« v Ljubljani (Ja-dranska banka) se je delil članom zadruga sladkor po 50 kg na obrat. Sladkor v navedeni množini, prejmejo lahko tudi sodavičarji izven Kranjske, ki izvršujejo svojo obrt v Sloveniji, če plačajo 60 K prejemnine in 25 K zadružne doklade za tekoče leto, nakar se bodo smatrali za člane. Zglasiti se je treba v zadružni pisarni v Ljubljani, Martinova cesta št. 11, kjer plačajo zadružne prispevke in dobe potrdilo, proti kateremu prejmejo 50 kg sladkorja.

Moré Emil, t. č. nač.

Razno.

Glede izpraznenja poslopja obrtne šole. Na tozadovno vlogo je deželna vlada povabila tukajšnje vojaško poveljstvo, da najkasneje do konca tega meseca izprazni vse prostore v poslopiju obrtne šole, ker se v prihodnjem šolskem letu prične pouk na tej šoli v polnem obsegu. Vojaško poveljstvo name-rava vsled tega premestiti vse invalide, ki jih je okoli 300, na ljubljanski grad in je naprosilo mestno občino, da da v ta namen vse prazne prostore, delavnice itd. na gradu na razpolago. Ker je potreba v to svrhu raznih prememb in inštalacij, se vršijo pravkar tozadevni dogovori med dravsko divizijo in mestnim magistratom.

Kako se bodo razdelili vojni in predvojni dolgovi bivše Avstrije? Iz Pariza poročajo, da je odločeno, da plačajo predvojne dolgove bivše Avstrije nove države po določenem ključu, vse vojne dolgove pa bota plačali Nemška Avstrija in Ogrska.

Pomanjkanje vagonov. Deželna vlada za Hr-vatsko baje poroča ministru saobračaja, da primanjkuje vagonov in se bo ustavil uvoz premoga iz Trbovelj, Hrastnika itd. Gospodje na Hrvatskem, spravite v red promet pri vas, stirajte korumpirane madžarone, prevzemajte redno natovorjene vagone s premogom, saj jih stoji po tisoč vagonov naloženih na naših progah, pa bomo v kratkem imeli dovolj na razpolago.

Zvišanje tarifov v Nemški Avstriji. S 5. majem so se zvišali železniški tarifi v Nemški Avstriji. Zvišanje znaša 3. raz. 50%, 2. raz. 80%, 1. raz. 100%. Blagovni tarifi so se zvišali za 50%. Na južni žel. znaša zvišanje za 1. raz. 100%, 2. raz. 60% in 3. raz. 30%.

Poziv!

Ker sta nam zmanjkali dve do sedaj izšli številki Obrtnega vestnika, prosimo vse tiste, kateri si ne mislijo naročiti lista, da nam vrnejo do sedaj prejete številke.

Prihodnji številki priložimo položnice in pro-simo vse odjemalce, da nam pošljejo naročnino, Kdor ne bo poslal naročnine, temu ne bomo več pošiljali lista.

VABILO

na

sestanke Društva obrtnikov v Kranju,

ki se bodo vršili

v mescu juniju 1919 v sledečih gostilnah v Kranju ob pol osmi uri zvečer in sicer:

v četrtek dne 5. junija v gostilni na Podrtini (Kotlovšek)
v četrtek dne 12. junija 1919 v gostilni pri Lukežu.

Obrtniki udeležujte se polnoštevilno sestankov in organizirajte se, ker le močna organizacija se boče upoštevala.

Kranj, dne 21. maja 1919.

Odbor.

Izdajatelj konzorij »Obrtnega Vestnika«.
Odgovorni urednik Engelbert Franchetti.
Tiskarna Makso Hrovatin v Ljubljani.

Izvrstno

brivsko milo

kilogram 40 K, ima v zalogi

ENG. FRANCHETTI, Ljubljana, Dunajska cesta št. 20.

Feliks Potočnik

Šelenburgova ulica 6, I. nadstr.

Modni atelje za dame in gospode.

Istotam se obračajo in modernizirajo obleke za dame in gospode po naj-novejši modi.

: IVAN KOS, kovač :

Gorenja vas nad Škofjo Loko

ima v zalogi večjo množino železnih

PLUGOV, katere se pripo-roča v nakup.

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica šte. 3,

je imela koncem leta 1918 vlog K 80,000.000
in rezervnega zaklada » 2,000.000

Sprejema vloge vsak delavnik.

Hranilnica je pupilarno varna.

Za varčevanje ima vpeljane lične

domače hranilnike.

Posoja na zemljišča in poslopja na Kranjskem proti 4% in proti 1% odplačevanju na dolg.

V podpiranje trgovcev in obrtnikov

ima ustanovljeno

-- Kreditno društvo. --

Obrtno pomožno društvo v Ljubljani

reg. zadr. z omej. zav.

na Kongresnem trgu št. 4, I. nadstr.

ustanovljeno leta 1856

sprejema

hranilne vloge

proti ugodnemu obrestovanju ter plačuje rentni davek iz svojega.

Posojila

se dajejo na vknjižbo, menice ter proti ročni zastavi.

Rezervni zaklad znaša nad 125.000 kron.

Uraduje se vsaki dan, razun nedelj in praznikov od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 5. ure popoldne. Ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8. do 12. ure dopoldne.

I. in največja jugoslovanska tovarna za barvanje, kemično čiščenje, pranje in svetlo-likanje perila.

Barva vedno vsakovrstno blago.

čisti obleke,

pere vsakovrstno perilo in hodi brezplačno na dom iskat,

svetlo lika ovratnike, zapestnice, srajce.

Jos. Reich.

Tovarna: Poljanski nasip števil. 4.

Podružnica: Šelenburgova ulica 4.

Poštna naročila se točno izvršujejo.

Nujna dela se takoj izvršujejo.

Drogerija

I. C. Kotar

Ljubljana

Wolfova ulica št. 3.

Fotomanufaktura

Med slovenskimi obrtniki najbolj razširjeni list je „Obrtni Vestnik“. Zato inserirajte v tem listu.

Prima **BARVE** marke herc. za vse vrste tkanine.

Pri naročilu 100 paketov za K 26.—
» » 1000 » » » 240.—
» » 10000 » » » 2200.—

— Plača se naprej, pošilja se s pošto. —

I. V. Hajdaš, Bedekovčina, Hrvatska.

SUKANEC

la. na lesenih kolutih po 400 yardov, št. 40—60, tucat K 66.—
la. „ „ „ „ 500 „ „ 36 „ „ 72.—
lla. „ „ „ „ 150 metrov „ 40—60 „ „ 40.—
la. „ kartonih „ 8 „ (karton 6 tuč.) „ 24.—
la. v klopčičih, 48 kosov, 1 karton „ „ 20.—
la. „ „ 10 „ 1 „ plet. bombaž, črn „ 30.—
la. „ „ 12 „ 1 „ volna za gatenje „ 15.—

Dobavlja takoj in izvršuje naročila le proti predplačilu.

I. V. Hajdaš, agentura za sukanec, Bedekovčina, Hrv.

Počenši od 5 tucatov se pošilja v okovanih lesenih zabojčkih.